

EVANGELIËN

LEERPLAN

Versie leerplan 19-06-2017

Versie module: BT07a/A/1 en BT07b/B/1

Studie: Opleiding Theologie

Vakgroep: Bijbelse Theologie

Studiepunten: 6 EC | 168 studie-uren

Inhoud

Al sinds het ontstaan van de Evangelieën van *Mattheüs*, *Marcus*, *Lucas* en *Johannes* heeft de inhoud ervan hoorders en lezers geboeid. De vier boeken zijn onontbeerlijk om de overige literatuur van het Nieuwe Testament te begrijpen en verdienen derhalve veel aandacht. Dit te meer daar de inhoud van de Evangelieën zich concentreert rond de persoon van Jezus van Nazareth, de Messias. We kunnen hier over Zijn leven, Zijn leer en Zijn werk veel te weten komen.

Dat de bestudering van de Evangelieën tegelijkertijd veel controverses teweeg heeft gebracht, mag blijken uit de enorme hoeveelheid geschriften die over dit onderwerp zijn verschenen. Zaken als de onderlinge relatie tussen de vier boeken, de historische betrouwbaarheid, de periode van hun ontstaan, de chronologie van de gebeurtenissen, de culturele achtergrond en de invloed hiervan op de inhoud, de verschillen in opbouw van de vier werken, hun eigen wijze van theologische benadering; het zijn enige van de vele onderwerpen die in deze discussies worden aangetroffen.

In dit vak worden de hoofdlijnen hiervan aangegeven en wordt getracht om vanuit een evangelische identiteit een gefundeerd standpunt weer te geven.

Leerdoelen

Algemeen

Na studie van de leerstof ben je bekend met de inleidingsvraagstukken, en met de inhoud en de theologie van de betreffende Bijbelboeken. Je bent op de hoogte van de omvang en relevantie van het aandachtsgebied en in het bijzonder van de belangrijkste Bijbels-theologische vraagstukken (inclusief belangrijke stromingen en hun vertegenwoordigers) en bent in staat hierin beargumenteerd een eigen positie in te nemen. Tevens ken je de belangrijkste (soorten) literatuur, kunt deze interpreteren, evalueren en benutten. Ten slotte ben je in staat een vertaalslag te maken van Bijbel en theologie naar gemeenteverband en het persoonlijk geloofsleven.

Kennisverwerving

Vakspecifiek

Na deelname aan dit vak en bestudering van de behandelde stof ben je bekend met de volgende woorden en begrippen en kunt deze kort omschrijven:

evangelie en Evangelieën, apocrief, synopsis, gnostiek, genre, gelijkenis, allegorese, harmonisatie, Diatessaron, ipsissima verba en ipsissima vox, synoptisch probleem, oerevangelie hypothese, fragmenten hypothese, mondelinge traditie hypothese, literaire (on)afhankelijkheid, Griesbach- en Farrer hypothese, 2- en 4 bronnen theorie, 'realized eschatology', Koninkrijk van God, koninkrijk der hemelen, Zoon des mensen, Bergrede, bekering, navolging, discipelen, historische Jezus, 'Sitz im Leben'.

Inzicht en vaardigheid

Na afronding van dit vak heb/kun je:

- een globale chronologie geven van het leven van Jezus;
- uitleg geven over het belang van het (gezamenlijk) bestaan van de vier Evangelieën en de eigenheid aangeven van elk van de vier Evangelieën afzonderlijk;
- uitleg geven over de kwestie van het zogenaamd 'Synoptisch probleem' en daarover beargumenteerd een standpunt innemen;
- een vijftiental feitelijke overeenkomsten en verschillen tussen de vier Evangelieën opsommen;
- van elk van de vier Evangelieën een beargumenteerde indeling maken;
- van elk van de vier Evangelieën een eigen gefundeerd standpunt innemen ten aanzien van de problematiek rond datering, auteurschap, oorsprong, geadresseerde(n) en doelstelling;
- aan de hand van (voorbeelden uit de inhoud van) de vier Evangelieën duidelijk maken wat de kern van het onderwijs van Jezus is;
- uitleg geven over de aard en betekenis van het Koninkrijk van God;
- uitleg geven over de aard en bedoeling van gelijkenissen;
- inzicht gekregen in de aard, betekenis en doelstelling van de vier Evangelieën;
- inzicht gekregen in de ontstaansgeschiedenis van en de onderlinge relatie tussen de vier Evangelieën;
- inzicht gekregen in (het belang van) het historiciteitsvraagstuk van de vier Evangelieën, alsmede in de mogelijke effecten op de betrouwbaarheid en het gezag van de Evangelieën;
- inzicht gekregen in de bijdrage van de Evangelieën aan (onze kennis over) de leer van de apostelen en de historische en theologische informatie waarover de vroegste kerk beschikte;
- inzicht gekregen in de (kenmerkende) hoofdlijnen van de theologie van de vier Evangelieën afzonderlijk en in de eigen, unieke

theologische bijdrage van de vier Evangelieën in relatie tot de rest van het Nieuwe Testament;

- inzicht gekregen in de geschiedenis en waarde van het onderzoek naar de historische Jezus;
- (meer) inzicht ontwikkeld over hoe een exegetisch werkstuk vorm en inhoud gegeven moet worden.

Attitude

Gedurende en na dit vak ben je (meer) onder de indruk geraakt van de persoon en het werk van Jezus, Gods Zoon. Je bent je er van bewust geworden hoe belangrijk het voor een christen is om het onderwijs van Jezus je voortdurend toe te eigenen, om zo als discipel van Hem te kunnen leven en anderen tot Zijn discipel te maken.

Toetsing

Schriftelijk of digitaal tentamen over de modules, de inhoud van twee van de betreffende Bijbelboeken en eventueel aanvullende lesstof; exegetische opdracht; lezen van een boek over het leven en/of het onderwijs van Jezus

Literatuur

Verplichte literatuur

Modulen Synoptische Evangelieën en Johannes' Evangelie.

De Bijbelboeken Mattheüs, Marcus, Lucas en Johannes.

Wright, Tom. 2012. *Hoe God koning werd. De kern van het evangelie herontdekt*. Franeker: Uitgeverij Van Wijnen (277 pages).

Aanbevolen literatuur

Bruggen, Jakob van. 1994. *Christus op aarde: zijn levensbeschrijving door leerlingen en tijdgenoten*, Commentaar op het Nieuwe Testament. Derde serie. Kampen: Kok.

_____. 1996. *Het Evangelie naar Gods Zoon: persoon en leer van Jezus volgens de vier Evangelieën*. Commentaar op het Nieuwe Testament. Derde serie. Kampen: Kok.

_____. 1994. *Mattheüs: het evangelie voor Israël*. Commentaar op het Nieuwe Testament. Derde serie. Kampen: Kok.

_____. 1988. *Marcus: het evangelie volgens Petrus*. Commentaar op het Nieuwe Testament. Derde serie. Kampen: Kok.

_____. 1993. *Lucas: het evangelie als voorgeschiedenis*. Commentaar op het Nieuwe Testament. Derde serie. Kampen: Kok.

Houwelingen, P.H.R. van. 1997. *Johannes: het evangelie van het Woord*. Commentaar op het Nieuwe Testament. Derde serie. Kampen: Kok.

Barnett, Paul. 1998. *Historische zoektocht naar Jezus*. Zoetermeer: Boekencentrum.

Zie verder de lijst met aanbevolen literatuur op het Studieportaal.

